

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0502U000212

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-06-2002

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шерепітко Валентин Васильович

2. Sherepitco Valentyn Vasiliyvitich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.15

Назва наукової спеціальності: Генетика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-05-2002

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Інститут агроекології та біотехнології Української академії аграрних наук

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: 03143, м. Київ-143, вул. Метрологічна, 12

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.371.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, 12, м. Київ, Київська обл., 03143, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології та біотехнології Української академії аграрних наук

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: 03143, м. Київ-143, вул. Метрологічна, 12

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.23.35

Тема дисертації:

1. Генетичні основи адаптивної селекції сої
2. Genetic bases of adaptive breeding of soybean

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: Удосконалення та розробки нових методів ідентифікації генотипів за морфофізіологічними та молекулярними критеріями на рівні спорофіту і гаметофіту. Мета дослідження: Обґрунтувати генетичні основи створення високопродуктивних сортів сої з коадаптованим асоціюванням генів холодо-, посухо-, жаро-, патогеностійкості, пластичності та стабільності. Методи дослідження: загально прийняті генетичні, фізіологічні, біохімічні, молекулярні, селекційні та статистичні методики. Результати, новітність: 1. Встановлено, що фенотипні відмінності в прояві кожної з таких цінних кількісних ознак рослини, як маса бобу, маса бобів з продуктивного вузла, маса насінин в бобі у досліджуваних генотипів культурної (*Glycine max*) та дикої уссурійської (*G. soja*) сої зумовлюються ефектом 4 або 5 незалежно успадковуваних головних генів (олігогенів). 2. Виявлено, що у диких генотипів порівняно високий ступінь стабільності зернової продуктивності рослин супроводжується зростанням варіабельності

(пластичності) її компонентів. 3. Отримано дані, які свідчать про відносну незалежність у цієї культури генотипних факторів, що контролюють холодостійкість на стадіях проростання насіння, росту і розвитку сходів та формування бобів. 4. Розроблено методичні підходи добору терmostійких генотипів на основі інгібіторно-протеїназного та пероксидазного тестів. 5. Виявлено можливість проведення мікрогаметофітного добору у сої за стійкістю до екстремальних температур та ураження патогенами. 6. Показано, що ідентифікація генотипного різноманіття сої на основі маркерів поліморфізму ДНК (ISSR маркери) розкриває нові перспективи цілеспрямованого добору вихідного матеріалу для адаптивної селекції, включно серед культурної (*G. max*) та дикої (*G. soja*) сої. 7. В процесі досліджень створено 8 нових сортів сої, з яких 3 сорти (Подільська 1, Подолянка і Подільська 416) занесені до реєстру сортів України. Галузь використання: генетика, селекція та насінництво.

2. Object of research: Perfection and elaboration of new methods of genotypes identification for the morpho-physiological and molecular features on the sporophytic and gametophytic level. Purpose of research: The study of genetic bases of breeding of high-productive soybean cultivars with coadaptive gene association to cold-, drought-, heat-, pathogen-resistance and with plasticity as well as stability. Methods of research: Standard genetic, physiological, biochemical, molecular, breeding, statistic. Results, novelty: 1. For genotypes of domestic (*Glycine max*) as well as wild (*Glycine soja*) soybeans it has been established that phenotypical differences for any of valuable quantitative traits of plant such as weight of pod, weight of pods for a productive node, weight of seeds for a pod were caused by the effect of 4 or 5 independently inheritance main genes (oligogenes). 2. It has been established that the wild genotypes had high degree of the stability of grain productivity of plants which was connected with increasing of variability (plasticity) of its components. 3. Data of investigation testify about relatively independence of genotypic factors that control cold resistance on the stages of seeds germination, growth and development of seedlings and pods formation at this culture. 4. It has been elaborated the methodical approaches of selection thermo resistant genotypes on the base of trypsin inhibitors activity and peroxidase. 5. It has been established the opportunity of carrying out the microgametophytic selection at soybean for the resistance to extreme temperatures and pathogens. 6. It has been showed that identification of soybeans genotypic varieties on the base of polymorphic DNA markers (ISSR markers) opens new perspectives of goal-directed selection of original material for the adaptive breeding including among domestic (*G. max*) and wild (*G. soja*) soybeans. 7. The 8 new soybeans cultivars has been breded in the process of these investigations from which 3 cultivars (Podolska 1, Podolijnka, Podolska 416) has been taken to the catalogue of Ukrainian cultivars. Sphere of usage: genetics, breeding, seed production.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Созінов Олексій Олексійович
2. Alexey Sozinov

Кваліфікація: д.с.-г.н.

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чекалін Микола Михайлович
2. Чекалін Микола Михайлович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильківський Станіслав Петрович
2. Васильківський Станіслав Петрович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Перетяцько Віктор Гаврилович

2. Перетяцько Віктор Гаврилович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Созінов Олексій Олексійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Созінов Олексій Олексійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

